

III

(Aktai, priimti remiantis ES sutartimi)

AKTAI, PRIIMTI REMIANTIS ES SUTARTIES VI ANTRAŠTINE DALIMI

TARYBOS PAMATINIS SPRENDIMAS 2008/675/TVR

2008 m. liepos 24 d.

dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 31 straipsnį ir 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

kadangi:

(1) Europos Sąjunga užsibrėžė tikslą puoselėti bei plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Šiam tikslui pasiekti reikia, kad į informaciją apie kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius būtų galima atsižvelgti už apkaltinamąjį nuosprendį priėmusios valstybės narės ribų, kad būtų užkirstas kelias naujiems teisės pažeidimams bei nagrinėjant naujas baudžiamąsias bylas.

(2) Remdamasi Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadamis, 2000 m. lapkričio 29 d. Taryba priėmė Priemonių programą, skirtą sprendimų baudžiamosiose bylose abipusio pripažinimo principo įgyvendinimui ⁽²⁾, kurioje numatyta „priimti vieną ar kelis dokumentus, nustatančius principą, pagal kurį valstybės narės teismas turi galėti atsižvelgti į kitų valstybių narių teismų priimtus galutinius nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kad galėtų įvertinti teisės pažeidėjo įvykdytus pažeidimus ir nustatyti recidyvą bei nustatyti taikytinos bausmės rūšį bei jos vykdymui reikalingą tvarką“.

(3) Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti valstybėms narėms minimalią pareigą atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius. Todėl šis pamatinis sprendimas neturėtų trukdyti valstybėms narėms atsižvelgti, remiantis jų teise ir joms turint informacijos, pavyzdžiui, į galutinius sprendimus, priimtus administracinių institucijų, kurių sprendimai gali būti apeliacine tvarka apskūsti baudžiamuosiuose teismuose, nustatančiuose asmens kaltę dėl baudžiamosios veikos ar veikos, už kurią baudžiama pagal nacionalinę teisę, nes tokia veika laikoma teisės normų pažeidimu.

(4) Kai kurios valstybės narės atsižvelgia į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, tuo tarpu kitos atsižvelgia tik į jų teismų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.

(5) Reikėtų patvirtinti principą, kad valstybės narės kitose valstybėse narėse priimtam apkaltinamajam nuosprendžiui turėtų priskirti teises pasekmes, lygiavertės jos teismų pagal nacionalinę teisę priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms, neatsižvelgiant į tai, ar pagal nacionalinę teisę šios pasekmės laikomos su byla susijusiais faktais ar procesinės arba materialinės teisės klausimais. Tačiau šiuo pamatiniu sprendimu nesiekama suderinti pagal įvairius nacionalinius teisės aktus priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius ir galiojančius ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, o pareiga atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius egzistuoja tik tiek, kiek pagal nacionalinę teisę atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius.

(6) Skirtingai nei kitų dokumentų, šio pamatinio sprendimo tikslas nėra vienoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo vykdymas kitoje valstybėje narėje; juo siekiama sudaryti sąlygas tam, kad į vienoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį būtų atsižvelgta kitoje valstybėje narėje nagrinėjant naujas baudžiamąsias bylas tiek, kiek į tos kitos valstybės narės teismų priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius atsižvelgiama pagal tos valstybės narės teisės aktus.

⁽¹⁾ 2006 m. rugsėjo 27 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ OL C 12, 2001 1 15, p. 10.

- Todėl šiame pamatiniame sprendime nenumatyta pareiga atsižvelgti į ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius tais atvejais, kai, pavyzdžiui, informacijos, gautos pagal taikomus dokumentus, nepakanka, kai nacionaliniai teismai nebūtų galėję priimti apkaltinamojo nuosprendžio dėl veikos, už kurią buvo priimtas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis, arba kai ankstesnė paskirta sankcija nėra numatyta pagal nacionalinę teisinę sistemą.
- (7) Kitoje valstybėje narėje priimto apkaltinamojo nuosprendžio pasekmės turėtų būti lygiavertės nacionalinių sprendimų pasekmėms baudžiamosios bylos ikiteisminio tyrimo metu, teismo nagrinėjimo metu ir nuosprendžio vykdymo metu.
- (8) Kai baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu valstybėje narėje turima informacijos apie kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, reikėtų kuo labiau vengti atitinkamam asmeniui taikyti mažiau palankias sąlygas nei tos, kurios būtų taikomos tuo atveju, jei tai būtų buvęs nacionalinis apkaltinamasis nuosprendis.
- (9) 3 straipsnio 5 dalis turėtų būti, *inter alia*, aiškinama atsižvelgiant į 8 konstatuojamąją dalį tuo atveju, jei nacionalinis teismas, nagrinėdamas naujas baudžiamąsias bylas ir atsižvelgdamas į kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtą nuosprendį, laikosi nuomonės, kad tam tikro dydžio bausmė paskirta neviršijant pagal nacionalinę teisę nustatytų bausmės ribų, būtų neproporcingai griežta pažeidėjui, atsižvelgiant į jo aplinkybes, ir jei bausmės tikslą galima pasiekti švelnesne bausme, nacionalinis teismas gali atitinkamai sumažinti bausmės dydį, jei tą patį būtų buvę galima padaryti išimtinai vietinių bylų atveju.
- (10) Šis pamatinis sprendimas turi pakeisti 1970 m. gegužės 28 d. Europos konvencijos dėl tarptautinio baudžiamųjų nuosprendžių pripažinimo 56 straipsnio nuostatas dėl atsižvelgimo į nuosprendžius baudžiamosiose bylose, taikomas tarp valstybių narių, kurios yra šios Konvencijos Šalys.
- (11) Šiuo pamatiniu sprendimu laikomasi Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje bei Europos bendrijos steigimo sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo tiek, kiek juo siekiama suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, kai to negalima deramai pasiekti vienašaliais valstybių narių veiksmais, ir todėl reikia bendrų Europos Sąjungos veiksmų. Laikantis Europos bendrijos steigimo sutarties 5 straipsnyje nustatyto proporcingumo principo, šiuo pamatiniu sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (12) Šiuo pamatiniu sprendimu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje pripažintų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje atspindėtų principų.
- (13) Šiuo pamatiniu sprendimu pripažįstami įvairūs vidaus sprendimai ir procedūros, reikalingi tam, kad būtų atsižvelgta į kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį. Galimybės peržiūrėti ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį nesuteikimas neturėtų trukdyti valstybei narei prireikus priimti sprendimą, kuriuo tokiam ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui priskiriamos lygiavertės teisinės pasekmės. Tačiau priimant sprendimą taikomomis procedūromis, atsižvelgiant į laiką, procedūras ar privalomus formalumus, neturėtų būti neįmanoma kitoje valstybėje narėje priimtam ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui priskirti lygiavertės teisinės pasekmės.
- (14) Teismo sprendimo ar jo vykdymo užprotestavimas apima, *inter alia*, situacijas, kai pagal antros valstybės narės nacionalinę teisę ankstesniu teismo sprendimu paskirta sankcija turi būti perimama arba įtraukiama į kitą sankciją, kuri tada turi būti veiksmingai įvykdyta, jeigu pirmas nuosprendis dar nebuvo įvykdytas arba jo vykdymas nebuvo perduotas antrai valstybei narei,

PRIĖMĖ ŠĮ PAMATINĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Dalykas

1. Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti sąlygas, kuriomis valstybėje narėje nagrinėjamoje baudžiamosioje byloje prieš tam tikrą asmenį atsižvelgiama į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų.

2. Šis pamatinis sprendimas nekeičia įsipareigojimo gerbti Sutarties 6 straipsnyje įtvirtintų pagrindinių teisių ir pagrindinių teisės principų.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame pamatiniame sprendime „apkaltinamasis nuosprendis“ – bet kuris galutinis baudžiamosio teismo sprendimas, nustatantis asmens kaltę dėl baudžiamosios veikos.

3 straipsnis

Atsižvelgimas naujoje baudžiamojoje byloje į kitoje valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad baudžiamojoje byloje prieš tam tikrą asmenį į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų, apie kuriuos buvo gauta informacija pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, būtų atsižvelgta tokia apimtimi, kokia atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir kad jiems būtų priskirtos teisinės pasekmės, lygiavertės tom, kurios pagal nacionalinę teisę priskiriamos ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.

2. 1 dalis taikoma atliekant ikiteisminį tyrimą, teismo nagrinėjimo metu ir vykdant apkaltinamąjį nuosprendį, visų pirma atsižvelgiant į taikytinas procesines taisykles, įskaitant taisykles, susijusias su laikinu sulaikymu, teisės pažeidimo sąvokos apibrėžimu, bausmės rūšimi bei dydžiu, ir taisykles, reglamentuojančias sprendimo vykdymą.

3. Atsižvelgimo į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip numatyta 1 dalyje, pasekmės negali būti ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų užprotestavimas, panaikinimas ar peržiūrėjimas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje.

4. Remiantis 3 dalimi, 1 dalis netaikoma, jei, tuo atveju, jei ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis būtų buvęs nacionalinis apkaltinamasis nuosprendis, priimtas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje, pagal tos valstybės narės nacionalinę teisę atsižvelgiant į ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį būtų užprotestuojamas, panaikinamas arba peržiūrimas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis arba su jo vykdymu susijęs sprendimas.

5. Jeigu teisės pažeidimas, dėl kurio nagrinėjama nauja byla, buvo padarytas prieš paskiriant arba visiškai įvykdžius ankstesnį nuosprendį, 1 ir 2 dalimis nereikalauja iš valstybių narių skiriant bausmes taikyti nacionalinių taisyklių, kai taikant šias taisykles užsienio šalyse priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams, būtų ribojamos teisėjo galimybės paskirti bausmę naujose bylose.

Tačiau valstybės narės užtikrina, kad tokiais atvejais jų teismai kita vertus gali atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius.

4 straipsnis

Sąsaja su kitais teisės aktais

Šiuo pamatiniu sprendimu pakeičiamos 1970 m. gegužės 28 d. Europos konvencijos dėl tarptautinio baudžiamųjų nuosprendžių pripažinimo 56 straipsnio nuostatos, taikomos valstybių narių, kurios yra Konvencijos Šalys, santykiuose, nepažeidžiant to straipsnio taikymo valstybių narių santykiuose su trečiojomis šalimis.

5 straipsnis

Igyvendinimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kurios, įsigaliojusios iki 2010 m. rugpjūčio 15 d., įgyvendina šio pamatinio sprendimo nuostatas.

2. Valstybės narės Tarybos Generaliniam sekretariatui ir Komisijai pateikia nuostatų, į nacionalinės teisės aktus perkeltųjų joms pagal šį pamatinį sprendimą nustatytus išpareigojimus, tekstus.

3. Remdamasi šia informacija, Komisija iki 2011 m. rugpjūčio 15 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pranešimą apie šio pamatinio sprendimo taikymą, prireikus pridėdama pasiūlymus dėl teisės aktų.

6 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje, 2008 m. liepos 24 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

B. HORTEFEUX